

Bryssel, 19.05.2009
K(2009)4093

**Ärende: Statligt stöd N 66/2009 – Sverige
Ordning för statligt stöd till solceller**

Herr Minister,

1. FÖRFARANDE

- 1) De svenska myndigheterna anmälde den ovan nämnda stödåtgärden den 5 februari 2009 (SANI 2201). Anmälan kompletterades genom en skrivelse av den 17 februari 2009 (A/3989). Genom en skrivelse av den 16 mars 2009 begärde kommissionen ytterligare upplysningar, som de svenska myndigheterna tillhandahöll genom en skrivelse av den 23 mars 2009 (A/6813).

2. BESKRIVNING AV STÖDORDNINGEN

2.1 Allmän beskrivning (syfte, rättslig grund, stödberäkningar, etc.)

- 2) Den anmälda åtgärden är en stödordning till förmån för solcellssystem. Syftet med stödet är att skapa en marknad för solcellssystem i Sverige för att bidra till omställningen av energisystemet och till industriell utveckling inom energiteknikområdet. Målen är att öka antalet leverantörer och användare av solceller i Sverige, bidra till sänkta systemkostnader och öka den årliga elproduktionen från solceller med minst 2,5 gigawattimmar under stödperioden (2009–2011).
- 3) Stödordningens rättsliga grund utgörs av en förordning¹. Länsstyrelsen fattar beslut om beviljande av stöd.

---

¹ Förordning om statligt stöd till solceller

Carl BILDT
Chef för Utrikesdepartementet
Arvfurstens palats
Gustav Adolfs torg 1
SE - 103 23 Stockholm

- 4) Investeringar i solcellssystem och i system för samtidig produktion av solel och solvärme i en integrerad konstruktion (dvs. hybridsystem) kan komma i fråga för stöd. Investeringar i den senare typen av system kan komma i fråga för stöd endast under förutsättning att elproduktionen uppgår till minst 20 procent av systemets beräknade sammanlagda årliga el- och värmeproduktion. Den högsta stödnivån kommer att vara 60 % av de stödberättigande investeringskostnaderna för små och medelstora företag och 55 % av de stödberättigande investeringskostnaderna för stora företag². Stöd får endast lämnas för ett solcellssystem per byggnad³. Stödet får uppgå till högst 2 miljoner kronor (184 000 euro) per solcellssystem. De stödberättigande kostnaderna för solcellssystem får uppgå till högst 75 000 kronor (6 885 euro) plus moms per installerad kilowatt elektrisk topp effekt. Det motsvarande taket för solel-/solvärmehybridsystem är 90 000 kronor (8 262 euro).
- 5) Stödberättigande kostnader är projekteringskostnader, kostnader för material (såsom solcellsmoduler, inklusive eventuella linser, speglar och kylsystem, stativ eller annan fästordning, kablage, elmätare, system för övervakning, brytare, överspänningsskydd och eventuell växelriktare samt system för lagring av energi, dock ej värmelager) samt arbetskostnader. Anslutningsavgift till ett externt elnät är inte en stödberättigande kostnad.
- 6) De svenska myndigheterna har lagt fram följande exempel på hur stödet kommer att beräknas⁴:

Anläggning	A	B	C	D	E
Effekt inom	<= 5 kW	> 5 kW <= 10 kW	> 20 kW <= 25 kW	> 60 kW <= 65 kW	> 70 kW <= 120 kW
Solcellsarea, kvm	19,20	55,30	194,67	506,70	590,70
Toppeffekt, kW	2,30	7,10	24,55	64,33	84,10
Energibesparing, kWh	2 070	6 390	22 095	57 897	75 690
Investeringskostnader, SEK	295 251	594 483	1 333 065	3 634 645	8 149 290
Drifts- och underhållskostnader under 5 år, SEK	6 200	12 484	27 994	76 328	171 135
Driftsfördelar (kostnadsbesparing) under 5 år, SEK	10 350	31 950	110 475	289 485	378 450
Stödberättigande kostnader, SEK	291 101	575 017	1 250 584	3 421 488	7 941 975
Stöd, 55 % av investeringskostnaderna, SEK	162 388	326 966	733 186	1 999 055	4 482 110
Stödnivå av stödberättigande kostnader (55 %)	55,78 %	56,86 %	58,63 %	58,43 %	56,44 %
Stöd, 60 % av investeringskostnaderna, SEK	177 151	356 690	799 839	2 180 787	4 889 574
Stödnivå av stödberättigande kostnader (60 %)	60,86 %	62,03 %	63,96 %	63,74 %	61,57 %

Tabell 1: Exempel på stödberäkningar

- 7) Alla stödmottagare måste vara anslutna till elnätet. Anslutningskostnader täcks inte inom ramen för stödordningen. Om de som funderar på att investera i ett

² Små, medelstora och stora företag kommer att definieras i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 70/2001 (EGT L 10, 13.1.2001, s. 33) (inklusive ändringar)

³ Eller för ett solcellssystem per fastighet om systemet byggs på marken.

⁴ Beräkningarna grundar sig på en livslängd på 25 år och en kalkylränta på 7 %.

solcellssystem låter bli att göra detta, är alternativet för dem enligt de svenska myndigheterna att köpa all elektricitet från nätet. Driftsfördelarna enligt ovan har därför beräknats på grundval av kostnaderna för inköp av el. De svenska myndigheterna har åtagit sig att följa upp stödet och se till att stödnivån för stora företag inte överstiger 60 % av de stödberättigande kostnaderna.

- 8) De svenska myndigheterna har bekräftat att allt stöd som överskrider de tröskelvärden för en detaljerad bedömning som anges i kapitel 5 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd⁵ kommer att anmälas individuellt till kommissionen. De har åtagit sig att förse kommissionen med årliga rapporter – omfattande utförliga uppgifter om det stöd som beviljats stora företag – och att under tio år bevara detaljerade register över allt stöd som beviljats och på kommissionens begäran tillhandahålla denna registren.
- 9) Ett villkor för att ett projekt ska beviljas stöd är att projektet inte påbörjas innan den rättsliga grunden har trätt i kraft eller innan sökanden har lämnat in en stödansökan till de nationella myndigheterna (det senare gäller enbart om sökanden är ett företag). Stödet får inte kumuleras med stöd från andra stödordningar (lokala, regionala eller nationella stödordningar eller gemenskapsstödordningar) för att täcka samma stödberättigande kostnader.

2.2 Stödmottagare

- 10) Stödet kommer att beviljas i form av ett direkt bidrag till den som investerar i ett solcellssystem eller ett solel-/solvärmehybridssystem. Det uppskattade antalet stödmottagare är 11–50 stycken, av alla storlekar och från alla sektorer och alla regioner i Sverige.

2.3 Varaktighet och budget

- 11) Stödordningen anmäls för perioden 1 januari 2009–31 december 2011 och är underkastad kommissionens godkännande. Den uppskattade totala budgeten för stödordningen är 170 miljoner kronor (15,5 miljoner euro). Av detta belopp kommer ungefär 50 miljoner kronor att investeras under 2009, 61 miljoner under 2010 och 59 miljoner under 2011. Man räknar med att högst 20 % av den totala budgeten (ca 34 miljoner kronor) kommer att användas för att finansiera solcellssystem där investeraren är ett företag. Resten av budgeten kommer att användas för system där investeraren är en privatperson eller en offentlig organisation.

3. BEDÖMNING

3.1. Förekomsten av statligt stöd

- 12) I artikel 87.1 i EG-fördraget avses med statligt stöd sådant stöd – av vilket slag det än är – som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion och påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

---

⁵ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1.

- 13) Om stödmottagarna är privatpersoner eller om stödmottagarnas verksamhet är begränsad till icke-ekonomisk verksamhet, faller stödet inte inom ramen för artikel 87.1. I så fall utgör det inte statligt stöd. Det stöd som är föremål för kommissionens granskning – dvs. stödet till företag – beviljas av en statlig myndighet och finansieras från statsbudgeten. Det ges alltså med hjälp av statliga medel i den mening som avses i artikel 87.1. Det snedvrider konkurrensen genom att selektivt gynna de företag som investerar i solcellssystem. Stödmottagarna kan vara verksamma på vilken marknad som helst, och stödet kan därför påverka handeln mellan medlemsstaterna.

3.2. Stödets förenlighet med den gemensamma marknaden

- 14) Enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget kan stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner anses som förenligt med den gemensamma marknaden, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. När kommissionen granskar statligt stöd till miljöskydd bedömer den stödets förenlighet med den gemensamma marknaden enligt den artikeln på grundval av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd⁶ (nedan kallade *miljöstödsriktlinjerna* eller *riktlinjerna*). Enligt punkt 101 i miljöstödsriktlinjerna jämförd med punkt 70.5 i dessa täcker riktlinjerna miljöinvesteringssöd för att främja energi från förnybara energikällor, bland annat solenergi.

3.2.1. Stödberättigande kostnader och stödnivå

- 15) Enligt punkt 101 i miljöstödsriktlinjerna kommer miljöinvesteringssöd för att främja energi från förnybara energikällor att anses förenligt med den gemensamma marknaden om villkoren i punkterna 102–111 i riktlinjerna är uppfyllda. Enligt punkt 102 i riktlinjerna får stödnivån för stora företag inte överstiga 60 % av de stödberättigande investeringskostnaderna enligt definitionen i punkterna 105 och 106 i riktlinjerna. Enligt punkt 103 i riktlinjerna får stödnivån emellertid höjas till 70 % för medelstora företag och till 80 % för små företag.
- 16) Enligt punkt 105 i miljöstödsriktlinjerna utgörs de stödberättigande investeringskostnaderna endast av de extra investeringskostnader som stödmottagaren får bära jämfört med ett konventionellt system med samma kapacitet och enligt punkt 106 i riktlinjerna måste de stödberättigande investeringskostnaderna beräknas med avdrag för eventuella driftsfördelar och driftskostnader som sammanhänger med den extra investeringen för förnybara energikällor och som uppkommer under de fem första åren av investeringens varaktighet.
- 17) Enligt de svenska myndigheterna utgörs det mest trovärdiga alternativet till att investera i ett solcellssystem av att köpa elektricitet från nätet⁷. Detta har att göra med att stödordningen understöder småskalig elproduktion i sådana system i bostadsbyggnader (eller byggnader avsedda för andra individuella ändamål) som ansluts till nätet (anslutning av systemet till nätet är ett krav för beviljande av stöd

---

⁶ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁷ Det är möjligt att en ägare till en fritidshus istället skulle låta installera ett vindkraftverk, men en sådan situation skulle vara ovanlig och stödmottagaren skulle dessutom vara en privatperson. Stödet skulle följaktligen inte utgöra statligt stöd.

inom ramen för stödordningen och anslutningskostnaderna kan inte inkluderas i de stödberättigande kostnaderna). I regel förekommer det inte någon elproduktion i den typen av byggnader. Kommissionen noterar att stödet inom ramen för den anmälda stödordningen är begränsat till ett solcellssystem per byggnad. Därigenom kommer mer storskalig produktion med tanke på försäljning av el att begränsas. Stödet får dessutom uppgå till högst 2 miljoner kronor (och de stödberättigande kostnaderna för solcellssystem och för solel-/solvärmehybridssystem får uppgå till högst 75 000 kronor respektive högst 90 000 kronor per installerad kilowatt elektrisk topp effekt). I detta fall utgör därmed samtliga investeringskostnader beskrivna i paragraf 5 ovan minus nettodriftsfördelar som uppkommer under de första fem åren påföljande investeringen stödberättigande kostnader

- 18) De exempel på stödberäkningar som de svenska myndigheterna lagt fram visar att det inte är troligt att stödordningen kommer att leda till överkompensation. De svenska myndigheterna har dessutom åtagit sig att följa upp stödet och se till att den högsta stödnivån på 60 % för stora företag och 70 % och 80 % för medelstora respektive små företag respekteras. Kommissionen anser därför att stödnivåerna inom ramen för den anmälda stödordningen är förenliga med punkterna 102 och 103 i miljöstödsriktlinjerna.

3.2.2. *Stimulanseffekt*

- 19) Enligt punkt 142 i miljöstödsriktlinjerna måste statligt stöd ha en stimulanseffekt. Statligt stöd till miljöskydd måste enligt den punkten leda till att stödmottagaren ändrar sitt beteende så att nivån på miljöskyddet höjs. Såsom framgår av punkt 143 i riktlinjerna anser kommissionen att stödet inte har någon stimulanseffekt för mottagaren i de fall där projektet har påbörjats innan stödmottagaren ansöker om stöd. I detta sammanhang noterar kommissionen att stödet inom ramen för den anmälda stödordningen inte kan beviljas företag som påbörjade sitt projekt innan de lämnade in en stödansökan till de svenska myndigheterna.
- 20) Enligt punkterna 145–146 i miljöstödsriktlinjerna måste den anmälade medlemsstaten bevisa att den miljövänliga investeringen inte skulle ha genomförts utan stödet, genom att visa att investeringen inte skulle vara tillräckligt lönsam i förhållande till en trovärdig kontrafaktisk situation och att de stödberättigande kostnaderna beräknats i enlighet med den metod som anges i punkterna 81–83 i riktlinjerna. I riktlinjerna definieras de stödberättigande investeringskostnaderna som de extra investeringskostnader som är nödvändiga för att nå upp till en högre miljöskyddsnivå än vad gemenskapsnormerna kräver. Dessa kostnader fastställs genom att man först drar av kostnaderna för en tekniskt jämförbar investering (referensinvestering) som ger en lägre grad av miljöskydd och som troligen skulle genomföras även utan stöd som ett alternativ till den miljövänligare investeringen och därefter drar av de driftsfördelar och lägger till de driftskostnader som sammanhänger med den extra investeringen och som uppkommer under de fem första åren av investeringens varaktighet.
- 21) De svenska myndigheterna har uppgivit att det inte finns några jämförbara konventionella investeringsredskap tillgängliga som skulle vara lämpligare och billigare. Kommissionen anser att de svenska myndigheterna har visat att den trovärdiga kontrafaktiska situationen utgörs av inköp av elektricitet från nätet. Om det inte beviljas något stöd, är det ytterst osannolikt att någon annan investering skulle genomföras som ett alternativ till solcellssystemen. I avsaknad av stöd är de

alternativa investeringskostnaderna följaktligen noll, och därmed finns det inte någon referensinvestering som kan dras av från de stödberättigande investeringskostnaderna.

- 22) På grund av att investeringskostnaderna utan driftsfördelarna och driftskostnaderna under fem år är betydande i samtliga fall i tabell 1 ovan anser kommissionen att investeringen inte skulle vara tillräckligt lönsam utan stödet, i den mening som avses i miljöstödsriktlinjerna.
- 23) Kommissionen drar därför slutsatsen att stödet har en stimulanseffekt i den mening som avses i punkterna 142–146 i miljöstödsriktlinjerna.
- 24) På grundval av det som anges ovan anser kommissionen att stödet är förenligt med miljöstödsriktlinjerna och därmed med den gemensamma marknaden, i den mening som avses i artikel 87 i EG-fördraget.

4. BESLUT

Kommissionen konstaterar följaktligen att stöd N 66/2009 (Ordning för statligt stöd till solceller), till den del stödmottagarna inte är privatpersoner eller deras verksamhet inte är begränsad till icke-ekonomiska aktiviteter, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Den konstaterar vidare att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget, eftersom det är förenligt med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd.

Om denna skrivelse innehåller konfidentiella uppgifter som inte bör spridas till tredje part, uppmanas ni att informera kommissionen om detta inom femton arbetsdagar räknat från dagen för mottagandet av denna skrivelse. Om kommissionen inte har mottagit en motiverad begäran inom den föreskrivna fristen, kommer den att anse att ni lämnat ert samtycke till att denna skrivelse översänds i sin helhet till tredje part och offentliggörs på det språk som är giltigt på följande webbadress:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Er begäran ska sändas med rekommenderat brev eller fax till

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
B-1049 Brussels
Fax +32 22961242

Högaktningsfullt,

På kommissionens vägnar

Neelie KROES
Ledamot av kommissionen